

“L'argument em serveix per a parlar de la defensa de la llibertat d'esperit”

Mercè Foradada (Barcelona, 1947) publica a Cossetània la novel·la *Bruixes*, premi de narrativa Sebastià Juan Arbó. Després de publicar llibres de text i materials d'aprenentatge del català s'estrena com a narradora l'any 2001 amb la novel·la d'Ed. 62 *En el prestatge*, premi Don.na.

—**El drama dels nens perduts del franquisme us porta a la protagonista de la part contemporània, la Pilar, i també a la novel·la?**

—És l'argument que bastia la meva intenció, que és la defensa de la llibertat d'esperit.

—**Sempre ho feu així? Primer hi ha una idea, una intenció?**

—Sí. Abans que la trama, el disseny dels personatges i el registre del llenguatge, em pregunto de què vull parlar. He parlat de la dignitat de les persones que entomen la vida com va venint, de la soledat o de la vellesa i, a l'hora de buscar arguments adients a la llibertat d'esperit, en vaig trobar dos que he mirat de fusionar. Per una banda, l'engany que hi ha sota la cacera de bruixes, llinxaments d'un col·lectiu feble per interessos que no tenien res a veure amb les acusacions de pactes amb el diable. I, per una altra, els nens perduts dels franquisme. En tots dos àmbits vaig creure que trobaria models de persones que havien lluitat per defensar les seves íntimes conviccions en un ambient hostil.

—**A diferència de la Segimona, del segle XVII, calia justificar molt bé que la Pilar pogués ser titllada de bruixa, no?**

—Ni l'una ni l'altra no són bruixes, però s'ho han sentit a dir. El títol real serà “Ets una bruixa!”. És un epítet que s'ha dit a gent que no ha volgut passar pel sedàs que la societat els imposava. En aquest sentit, la Pilar és una bruixa. La seva decisió final fa que els homes de la seva vida l'insultin amb aquest epítet. En lluitar per defensar la seva llibertat d'esperit, havia de xocar amb la incomprensió absoluta, i havia d'estar disposada a assumir-ne les conseqüències.

—**Perquè no sigui tan dramàtic l'enfrontament de la Pilar amb els pares —que esclata en descobrir els seus orígens—, la mare és morta i manté una relació freda amb el pare.**

—Sí, la mare la vaig haver d'eliminar per a no haver-me d'enfrontar amb coses massa emotives. La Pilar, a més, viu

Mercè Foradada publica la novel·la *Bruixes*, premi Sebastià Juan Arbó, a Cossetània Edicions.

una espècie d'esquizofrènia entre el despatx d'advocats familiar de prestigi, el torn d'ofici i el *despatxet*, una espècie d'ONG d'advocats solidaris. Això ja és el primer símptoma de desplaçament. A través del *despatxet* descobreix la realitat de la postguerra. A cinquanta anys ja té una motxilla molt plena i se sent deutora del seu ambient familiar, però d'una altra banda aquesta llibertat d'esperit l'obliga a estirar el fil per veure si les sospites que va tenint sobre els seus orígens són certes.

—**També és freda la relació amb el marit.**

—No vaig ser prou valenta per a pintar una situació idíl·lica, una relació de complicitat i intimitat extraordinària i que, malgrat això, estigués disposada a dur endavant la seva decisió final. A més, si, com en el cas del pare, dibuixava una relació molt deteriorada, molt aspra, el dilema al qual s'ha d'enfrontar es diluïa molt, no s'hauria plantejat amb prou cruïa. Vaig mirar de nedar entre deus aigües.

—**Abans de sospitar res, la feu distant amb el seu entorn, bo i donant molt de pes al seu món interior.**

—Tot allò que escric és intimista. M'interessa explicar l'interior de les persones, els sentiments, les vivències. Allò que valoro més, també com a lectora, és el paisatge interior. I a la Pilar, li faig patir un desconcert familiar, perquè s'adona que ha perdut l'oportunitat de tenir fills. És un moment de la seva vida personal un pèl crític, de qüestionar-se coses, però que no haurien capgirat la seva situació, perquè hauria mirat les coses positives i hauria continuat pel mateix camí, en cas que no hagués sospitat dels seus orígens.

—**Ja es veu, per la importància que dóna la Pilar a un cel rogenç que li recorda un anunci, a l'inici de la novel·la, que hi ha imatges que són vivències fortes.**

—Absolutament. Quan escric això jo hi sóc. Sempre acabo escrivint de dones i hi poso moltes coses meves. Moltes coses petites, quotidianes, donen calidesa a la meua vida, com el cel rogenç que veu la Pilar, al fons de la Diagonal, que és el que veia jo, també a la Diagonal, i que buscava perquè era el cel que veia de petita a Vilanova i he recuperat de gran.

Lluís Bonada